

Gizonen anaidia akabatzeko premia

HIRUKI LARROXA

Gisèle Pélicot-en kasuak bortxaketatik haratago dagoen arazo bat erakusten du: gizonezkoon konplizitatea indarkeria matxistaren aurrean. Kezkagarria ez da soilik erasoa, baizik eta, gertatutakoa jakinda, egoera ez salatzea erabaki zuten gizonen isiltasuna. Isiltasun-itun horrek, "anaidia" edo "korporatibismo" maskulinoak, erasotzaileak babesten dituelako eta indarkeria matxista normalizatzen duen sistema heteropatriarkala betiketuz duelako. Itun hori haustea, hortaz, funtsezkoa da indarkeria matxista desagerarazteko eta gizarte bidezkoagoa (eta feminista) eraikitzeko.

Gizonen anaidia emakumeen edo disidentzia sexualen aurkako indarke-riazko ekintzak egiten dituztenentzako babeslekua da, haien lagunak leialtasunaren izenean isilduko direla bermatzen baitu. Pélicoten kasuan, bortxaketetan parte hartu nahi izan ez zuen gizonen komunitateak nahiago izan zituen erasotzaileak babestu, anaidiari uko egin baino. Beraz, isiltasun hori ez da neutrala, erasotzaileen boterea indartzen eta betiketuz duen konplizitate aktiboa da. Gainera, isiltasun-itun horrek, erasotzaileak babesteaz gain, biktimak ikusezin bihurtzen ditu.

Anaidia maskulino horrekin haustea erantzukizun etikoa da. *Erasotzaile ez*

izatea ez da nahikoa; gizonok indarkeria aktiboki salatu behar dugu, baita gertukoengandik etortzen bada ere. Ekintzarik ezak indarkeria betiketuz du, eta bada garaia gizonok heteropatriarkatuaren aurkako borrokan dugun zeregina gure egiteko; ez ikusle gisa, baizik eta subjektu eraldatzaile gisa. Beste gizon batzuk leialtasunagatik babesteak gizar-tean onartua izateari utzi behar dio, urgenteki.

Gisèle Pélicoten kasuak gizonen artean sustatzen ari garen harremanak birplanteatzera behartzen gaitu. Horregatik, premiazkoa da maskulinitate hegemonikoa zalantzan jartzea, gizon izatea boterekeriarekin eta menderatzearekin lotzen baitu. Eta horrekin hausteak berekin dakar kode horiei aurre egitea. Baita indarkeriaren gaitzespenen oinarritutako harreman-modu berriak sortzea ere.

Benetako ausardia ez datza beste gizonetik leialtasunean, etikoki jokatzetan baizik; pribilegioak galtzea edo kritikei aurre egitea badakar ere. Zeren, bai, etikoki jokatzek eta isiltasuna hausteak, gizonen arteko harremanak arautzen dituzten arau sozialak zalantzan jartzea eskatzen du, eta aldaketa hori hastapeneko urratsetako bat izango da indarkeria matxistari eusten dioten egiturak desegiteko. ●

Tupperware

ITXARO BORDA
IDAZLEA

Ikasi berri dugu Earl Tupper jaunak Floridako Orlandon, 1947an, sortu zuen mila koloretako ontzi enpresa peko errekarara doala, desagertzeko zorian dela, preseski. Badirudi plastikoak konkurrente larriak dituela, adibidez, linean egiten diren salerosketena edo erabilpen bakarrekoko plastiko zaleena. Duela zenbait egun Tupperware akzioaren kuota zintzilik gelditu zen Wall Streeten, ez dena batere seinale ona!

Tupperware aipatzean, gogora etortzen zaizkigu, munduan zehar, etxe askotako egon-gela munttoetan antolatzen ziren bilkurak, hurbiltasuna hobetsiz, sal-

menta piramidala praktikan emanez: bizkotxak, kafetxoa, tea batzuetan, unibertso femenino gozo eta arrosa baten intimitatean. Ondorioz, guztiz gehienek, *tuperrak* bagenituen sukaldeetan, gure bizitza mugikorraren lagungarri, han hor edo lanean geundela, xokoño batean bazkaltzeko.

Kontsumo-garai erran baten hondarra jotzen du Tupperwareren biharko likidazioak. Batzuek, plastikoa idoki dute jadanik beren eguneroko bizitzatik, besteek, laster egingo dute, eta azkenek, plastikozko film gardenez estali janaria mikro-uhindun labeen sartuko dute...

Gosturik hoberenean. ●